

Enoch Hutzing Dithmarus Oesede von

Collegii Biblici Privati Primi Mosaici, Genesis In Aphorismos Redactam Exhibentis

Disputatio Tertia : Ex Capite Tertio Geneseos

Rostochii: Meder, 1637

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn747229694>

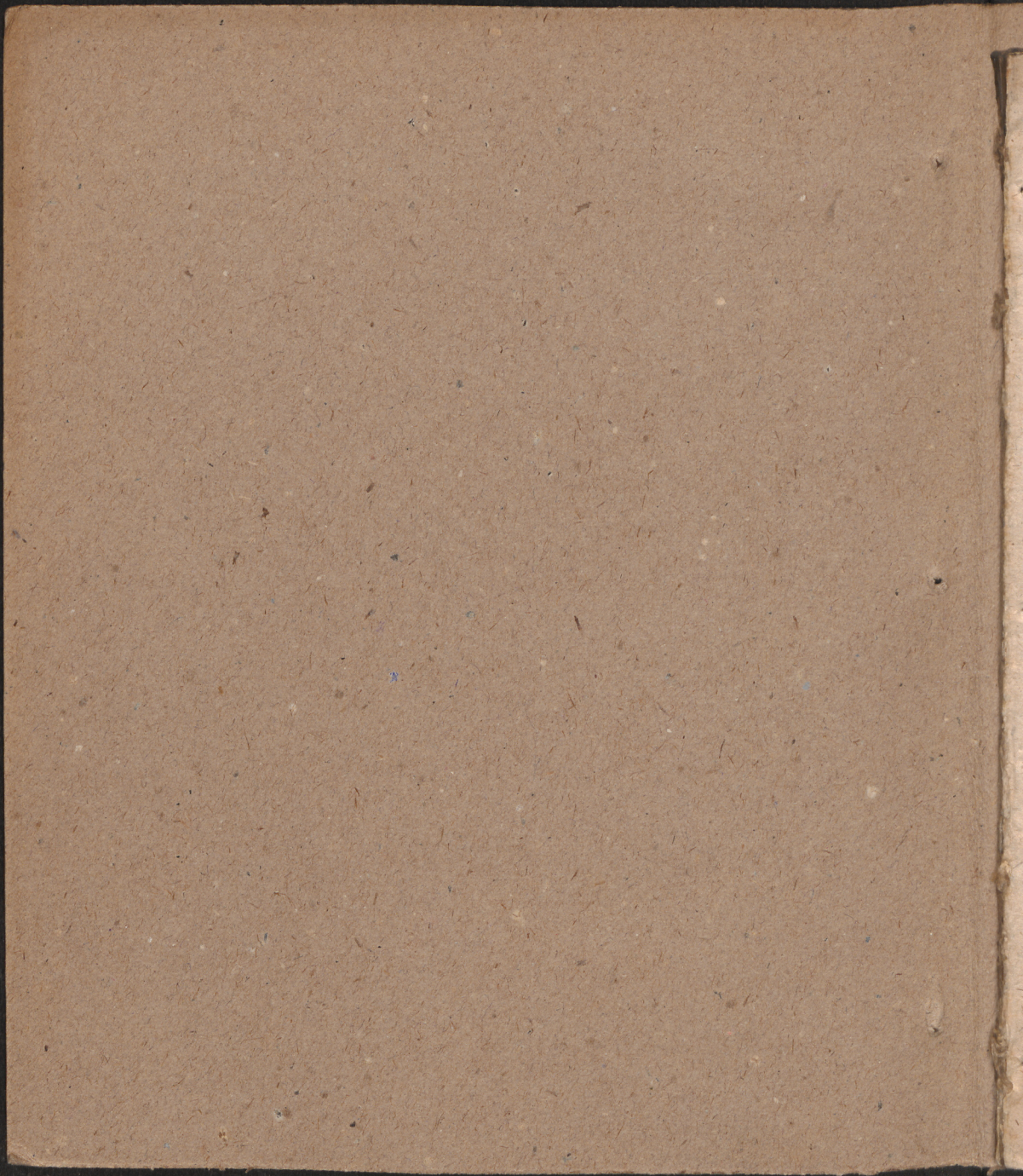
Band (Druck) Freier Zugang

Vert.: J. Stevens

E. Kutzring.

R. U. theol. 1637. 38.

COLLEGII BIBLICI PRIVATI
PRIMI

501
MOSAICI.
GENESIN IN APHO-
RISMOS REDACTAM
EXHIBENTIS,

DISPUTATIO TERTIA
EX CAPITE TERTIO GENESEOS:

Quam
IN SUMMI JEOVÆ HONOREM,

PRESIDE

ENOCHO HUTZINGO, SS. Theol. Li-
centiatio & Professore,

Defendere conabitur

DITHMARS von Desede / Flensb. Hoff.
Respondens,

*Ad diem 23. Decembr. in Collegio Boreali, horis
pomeridianis,*

ROSTOCHII,
Litteris, MICHAELIS MEDERI,

Anno cl. l. c. xxxvii.

MOSALIC
GENESIN IN AETHIO
RISMOS REDACTAM
EXHIBENTIS
PARTI 10. ET 11.
LIBRIS THEO. KENNER
IN SUMMI LEVORUM HONORAM
ENCHO. HUTTING. 22. Theol. Li.

ROSTOCKIA
LITENS MICHAELIS MEDERII
Anno dno 1727

APHORISMUS I.

IN Capite Mosaica Geneseos tertio brevis quaedam Ethices Christiana idea, & epitome satis clare proponitur.

Disp. III.
Resp.
DITHMARUS VON
DESSEDE/Flensb.;
HOLF.

I I.

Serpens Θεομιμῶτατος πάντων τῶν ἡμεῶν τῶν Ἰησῶν τῆς γῆς, ὧν ἐπίησεν Κύριος ὁ Θεός, accommodum technis Diabolicis fuit organum, cujus lingua in tentatione seductionis abusus est in serpente illo naturali laritans Diabolus, ὁ ὄφεις ὁ δεχάϊς ὁ σατανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκωμένην ὄλην. Apoc. 12. v. 9. confer 2. Cor. 11. v. 3. Apoc. 20. v. 2.

I I I.

Causa τῆς τῶν πρῶτων πλάσων ἀρξιαστάσεως nou quarendā est in gratia divina subtractione, neq; in divino decreto, neq; in instinctu impulsuq; divino, quantumvis secretissimo; sed in propria, ab omni tum interna, tum externa necessitate penitus immuni primorum parentum voluntate, invidiosae hostis Dei, & osoris hominū juratissimi deceptioni obsequelam liberrimè faciente. Jacobum Iesῶ καὶ Κυρίου Iησῶ χριστοῦ δέλον aphorismi hujus nostri γνησίως Evangelici allegamus interpretem c. 1. v. 13. 14. 15. μηδεὶς πειράζωμεν λέγω, ὅτι διὰ τῆς Iησῶ πειράζομαι: ὁ γὰρ Θεός ἀπειραστός ἐστὶ κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς ἑδνα. εἰστος δὲ πειράζεται. καὶ τῆς ἰδέας Ἰπτιθυμίας ἐξελεῖται καὶ δελεάζομεν. εἴτε ἡ Ἰπτιθυμία συλλαβῆσα ἦκει ἀμαρτία, ἢ δὲ ἀμαρτία ἀποπελεθεῖσα ἀπικύει Ἰάνων v. 13, 14, 15.

I V.

Aggreditur μυροποχίτης πάνθερος Chauvam, quam novit iudicio esse imbecilliozem, quàm Adamum, & quidem solam, observans optimè tempus & locum, versutissimo cum ea instituto col-

C 2 loquis,

loquio, in quo per insidiosam de sensu decreti divini interrogatio-
nem, ad periculosissimam dubitationem ipsam sollicitat, successuq;
postea felici audacior factus mulieris dubitationem magnâ cum con-
fidentia in apertam convertit negationem.

V.

D. Balduinus in casibus conscientiae l. 3. c. 2. casu 1. Lutherum
allegat Diabolum depingentem in forma alicujus viri, juxta præce-
pta Decalogi, in quibus membra corporis Satani monstrat; Quem-
admodum Deus in Decalogo thesis est, inquit Lutherus: ita Sa-
tan est antithesis; Quod enim Deus præcipit, hoc Satan prohibet,
& vice versa. Caput Diaboli est prima tabula in primis tribus
præceptis, dissidentia, blasphemia, profanatio nominis divini, con-
temptus verbi. In quarto præcepto est pectus Satana repletum
inobedientia, seditione, & rebellionem. In quinto est Cor Satanae
plenum ira, odii, invidia, imprecationibus, & homicidiis. In sexto
est Venter Satanae repletus ingluvie, ebrietate, lascivia, libidine.
In septimo sunt manus Satanae plena rapinis, furtis, immisericor-
dia, & crudelitate. In octavo est Satanae lingua, cum mendaciis
& calumniis famam proximi ledit. In nono & decimo sunt pedes
Satanae, quibus festinat ad nocendum aliis; concupiscentia enim
prava stimulat ad malum.

Hanc Iconem serpentis Paradisiaci appositè accommodare
licet ad primorum parentum, præsertim Evæ à personato illo &
Diabolo stipato serpente seductæ lapsum, eheu miserabilem, quem
nihil aliud fuisse, quam Decalogum inversum, omnium utrius-
que tabulae legis præceptorum ac interditorum violationem inclu-
dentem, probat D. Meisnerus Anthropologia sacrae decade 1. disp. 4.
quest. 3. Et D. Waltherus in officinâ Biblicâ. S. 68r.

VI.

Peccatum hoc Protoplastorum pari fastu peccantium in o-
mnes ipsorum posteros, quos in lumbis suis habuere, tanquam ve-
nenum

venum quoddam derivatum est, factumq; est in universa sa-
turâ humanâ corrupta originalis æternali morte digna labe;
εις πάντες ὡς ἐν ἁρτίῳ ὁ ἥμαρτορ, ἐφ' ᾧ πάντες ἠμαρ-
την Rom. 5. v. 12.

VII.

Peccatum originale, ab origine cujusq; personæ post la-
psum ex Adamo genita, & peccatorum actualium ratione,
sic dictam, non tantum originalis justitiæ est signis, sed etiam vi-
tiosæ qualitatis signis, cujus utriusq; inoppor est reatus v. 7.

VIII.

Concupiscentia prava, in qua vis peccati originalis cum primis
elucet, (v. 5.) ut non fuit concreata: ita non tantum poenæ &
causa peccati est; sed & ipsa peccatum: neque in inferiori-
bus tantum; sed & superioribus animæ facultatibus habet
locum.

IX.

Aperiuntur oculi mentis iusto iudicio Dei ex legis notitiâ
perfecto; quando nimirum conscientia, quæ inter peccandum
coeca, imò quasi mortua fuit, oculos tandem suos aperit, & factum
ad legis divinæ normam examinat, & serio perpendit, quàm enor-
miter contra Deum deliquerit, & in quam se præcipitavit mise-
riam. Talem oculorum apertionem v. 7. intellige, peccati fen-
sum, & trepidantis conscientie jurati illius in corde secretarii
stimulum.

X.

Illam corporis nuditatem primis parentibus ante lapsum non
incognitam; neq; tamen probrosam, (Gen. 2. v. 25.) post lapsum
cum spirituali denudatione, & privatione Sapientiæ, Justitiæ,
& Sanctitatis miselli peccatores experiuntur & cognoscunt puden-
dam & turpissimam, foliis ficulneis, & arborum umbris exi-
stimantes se velari posse coram eo, cujus oculi sole sunt lucidiores,
carnem

*carne[m] à Deo hujus seculi excæcati præposterè occultantes ab eo
qui cordis esse inspector. v. 7. 10.*

XI.

*Spiritualis cœcitat[is] & nuditat[is] calamitosissimæ efficac[is]
subministrat μάλαγμα Christus Jehova, cujus in horto deambu-
lant[is] vocem primi audiverunt parentes. Sic enim ait Salvator
gratiosissimus ὁ Ἀμὴν, ὁ μάρτυς ὁ πρὸς καὶ ἀληθινὸς Ἀποκ. 3. v. 17.
18: ὅτι λέγεις, ὅτι πωλύσπός ἐμι, καὶ πεπλήσθηκα, καὶ ἴδενός ἡρέϊα
ἔχω, καὶ ἐκ οἴδας, ὅτι σὺ εἶ ὁ παλαίπρωτος, καὶ ἐλεηνός, καὶ πῶ χροῶ
καὶ γυμνός. συμβεβλήω σοι ἀγορεύσῃ παρ' ἐμὲ χρυσοῖον πεπωρω-
μένον ἄκρυβτος, ἵνα πωλήσῃς, καὶ ἰμάτια λούξῃ, ἵνα περιβάλη. καὶ
μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχὺν τῆς γυμνότητός σε, καὶ κολάσειον ἐγχεῖσιν
τῆς ὀφθαλμοῦς σε, ἵνα βλέπῃς. Spirituale hoc collyrium ocu-
lorum (Augensalbe) eis τὸ ἀυγάσῃ πῶς ὀφθαλμοῖς τῆς καρδίας
τὸν φωτισμὸν τῆς εὐαγγελίης τῆς δόξης τῆς ἡλιῶς;*

*Vestes albas salutis, & Tunicam justitiæ (per tunicas pelli-
ceas in Paradiso divinis confectas digitis præfiguratas) absq[ue] ar-
gento, & absq[ue] precio (Es. 55. v. 1.) ut Christi in plenitudine temporis
incarnandi πῶχῆα & nuditate ditescerent, vera fide emerunt
Protoplasti in dicissimo illo oraculi Protevangelici de Christo se-
mine mulieris, concrituro caput diabolicum, γὰρ Φυλακίῳ, v. 15.
aureis expresso characteribus. Hoc enim Protevangelium verè
ἀξιωματικόν ἐστιν, καὶ πῶς ἀποδοχῆς ἀξιώματι, à quo omnes ceter-
æ τὰμ V. quàm N. T. conciones ac ἐπαγγελίαι Ἐυαγγελικῆς haud
aliter ac ex vivo promanant fonte, quòd tanquam presentancum
contra ἀπρητα lapsus incommoda remedium fiducialiter apprehen-
derint, & ad posteros fideliter propagarint, nulli dubitamus.*

XII.

*Δικαιοκροσία Jehovæ judicis constat 1. citatione transgres-
sorum Protoplastorum ad criticum tribunal, adjunctam habente
legitimam facti cognitionem, & explorationem ἀνθροπονπαθῶς in-
stitutam v. 9, 10, 11, 12, 13. 2. sententiâ judiciali in seductorem &
seductos prolatâ.*

XIII. No.

XIII.

Notant Hebræi Paronomasian quandam in vocibus מִרְרָה & מִרְרָה: v. 1. Moses dixit serpentem esse מִרְרָה callidum & astutum præ omni bestia agri: v. 14. ait eundem esse מִרְרָה ὀφθαλμοειδῆσιν ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων, καὶ ἀπὸ πάντων τῶν κτηνῶν τοῦ οὐρανοῦ. Ita nimirum propter peccatum summa sæpe φερόμενος fit κατὰ εἶδος.

XIV.

Heva subjicitur misero & periculoso partui, gravique servitutis jugo v. 16. Adamo paratur mensa ex vilissimis herbis, & pane gravissimo cum labore ἐν ἰδρώτητι & πνεύματι πατοῦ v. 17, 18, 19.

XV.

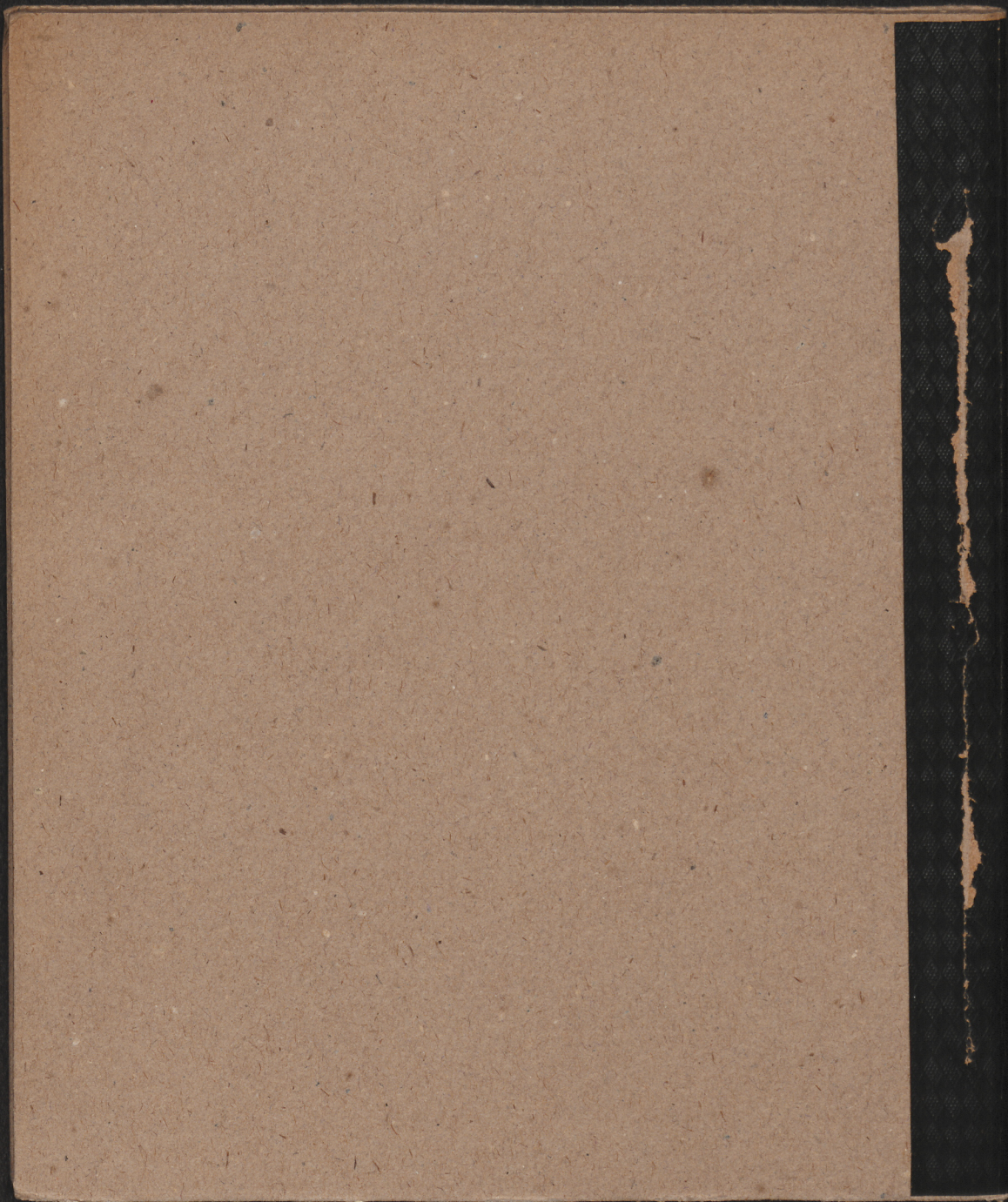
מִלֶּחֶם v. 19. quemvis cibum Synechdochicè notat; verisimile enim est, nullum ab initio aliquor seculis usum panis fuisse, donec postmodum per experientiam ejus conficiendi ratio inventa fuisset.

XVI.

Existimant piè erudiri quidam Theologi, Adamum profundè totam ferè summam fidei & ὁμολογίας suæ in appellatione conjugis abscondisse, quam vocavit v. 20. חַוְוָה hac addita ratione חַוְוָה - כִּי הוּא הָיָה אֵמָּן בְּלִי חַוְוָה - quasi dicat: Tu quidem per divini transgressionem peccati, mater facta es mortis, sed gratia sse Deo, maledictio sublata est, benedictio restituta per gratiosissimam promissionem Σπέρματ' ex te per varias generationes nascituri, ὅς ἐστι ἡ σὰς (confer Galz. 16.) Ergo μήτηρ πάντων τῶν ζῶντων νο- caberῆς; quia non tantum ex te nascentur vivi, sed & verè futu- ra es μήτηρ τῶν ζῶντων εἰς τὸς αἰῶνας τῶν αἰῶνων.

XVII.

Ἀξιωματόμουντον est & contra Judæos κάλυμμα ὅτι τῆς καρδίας κείρων ἔχοντας, πρὸς τῶν ὀφθαλμῶν ὁδηγὸς urgendum, quod Thargum Hierosolymitanum v. 22 Verbo Jehovah Hypo- statico Christo Creatori & Redemptori generis humani gloriosis- simo tria tribuit, 1. sermonem 2. creationem, 3. τὸ unigenitum esse, in- quiens

XIII.

Notant Hebraei Paronomasian quanda
מִן אֶרֶץ: v. 1. Moses dixit serpentem esse
eum pra omni bestia agri: v. 14. ait eundem
τον ἀπὸ πάντων τῶν θηρίων, καὶ ἀπὸ πάν
της γῆς: Ita nimirum propter peccatum
καταίεα.

XIV.

Heva subjicitur misero & pericu
servitutis jugo v. 16. Adamo paratur men
bis, & pane gravissimo cum labore ἐν ἰδρῶ
v. 17, 18, 19.

XV.

וְהָיָה v. 19. quemvis cibum Synechd
enim est, nullum ab initio aliquor seculis ul
postmodum per experientiam epus conficien

XVI.

Existimant piè erudiri quidam Theol
totam ferè summam fidei & ὁμολογίας
jugis abscondisse, quam vocavit v. 20. כִּי
וְהָיָה כִּי הוּא הַתְּהָ אֵי - quasi dica
ni transgressionem peccati, mater facta es
Deo, maledictio sublata est, benedictio rest
promissionem Σπέρματ & ex te per varias
ὅς ἐστὶ ἄριστός (confer Gal 3. 16.) Ergo μήτη
caberis; quia non tantum ex te nascentur
καὶ ἐς μήτηρ τῶ ζῶντ & ἐς τὸς αἰῶνας τῶν

XVII.

Αξιωμαμόνδτον ἐστὶ & contra Juc
καρδίας κέρμαρον ἔχοντας, τοφλὰς τυφλ
quod Thargum Hierosolymitanum v. 22
statico Christo Creatori & Redemptori g
simo tria tribuit, 1. sermonem 2. creatione

וְהָיָה

& astu
τικατιεγ
ου τω δπ
Εἰρησος fir

gravique
mis her
ώπε pasto

verisimile
isse, donec
ta fuisset.

profundè
nitione con
ta ratione
n per divi
gratia sic
iosissimam
nascituri
ζῶντων νο
verè futu

ὅτι τῆ
gendum
Hypo
gloriosifi
cum esse
inquiens

